

Fortsat fokus på smittebeskyttelse ved gødningshåndtering

Korrekt håndtering af gødning fra kvægbedrifter er en helt essentiel brik i kvægbedriftens smittebeskyttelse. Derfor fortsætter gruppen bag *Tag smitten ved hornene* formidlingsindsatsen på området året ud. Vi håber I vil bakke op og hjælpe budskaberne ud.

Al håndtering af gødning på kvægbedriften indebærer en risiko for at sprede smitte mellem dyrene – både internt på bedriften og til andre bedrifter. Derfor fortsætter vi i *Tag smitten ved hornene* med at formidle massivt om dette område i andet halvår af 2023.

Guide til smittebeskyttelse ved levering til biogas

En undersøgelse fra Københavns Universitet har fastslået, at der er øget risiko for spredning af smitte til dyrene med bl.a. Salmonella Dublin mellem de kvægbesætninger, der leverer gylle og dybstrøelse til biogas. Risikoen ligger, ifølge undersøgelsen, ikke i den tilbageleverede afgassede gylle, men netop i den megen håndtering og transport af gylle og dybstrøelse.

Derfor har vi udarbejdet 2 guides til henholdsvis leverandører og modtagende biogasanlæg med konkrete råd om god smittebeskyttelse.

HENT DE TO GUIDES HER

– og del dem gerne med relevante interessenter

Guide til kvæglændmænd
Guide til biogasanlæg

Også fokus på smittebeskyttelse i kælvningsboksen

Sideløbende med fokus på gødningshåndtering sætter vi også fokus på smittebeskyttelse i kælvningsboksen. Kælvningsboksen er nemlig et af de allervigtigste områder, når det drejer sig om at begrænse smittespredningen internt i besætningen.

På næste side kan du se flere eksempler på vores formidling. Del dem gerne, så vi kan få budskaberne ud til så mange som muligt.

Bak op om indsatsen

Vi håber fortsat, at I som virksomhed vil bakke op om indsatsen for en bedre smittebeskyttelse – med udgangspunkt i den rolle, som jeres virksomhed spiller for kvægbrugermene. Og vi håber, at de af jer, der færdes ude i kvægbesætningerne, vil tage den gode adfærd og budskaberne med jer.

Venlig hilsen

Ida Storm, sektordirektør, Landbrug & Fødevarer Kvæg
Hans Peter Bay, direktør, VikingDanmark
Helle Slot, dyrlæge, Den Danske Dyrlægeforening
Nina Westphal, afdelingsleder, SEGES Innovation
Anne Mette Danscher, Boehringer Ingelheim
Marianne Seekjær, Vibeke Fladkjær Nielsen, Lars Bach Poulsen, Søren Knudsen, Maria Falkesgaard Jørgensen – rådgivere i DLBR.

4 gode råd om smittebeskyttelse ved gyllekørsel

Med fire enkle forholdsregler kan du undgå at sprede smitte rundt i besætningen og videre til andre kvægbesætninger, når du eller maskinstationen bringer gylle ud.

Gyllesæsonen nærmer sig. Og så er det med at huske, at gylle kan indeholde sygdomsfremkaldende smit-stoffer, der kan udgøre en risiko for besætningens dyr.

Derfor er det vigtigt, at du tager nogle forholdsregler, så du ikke risikerer at sprede smitte rundt i besætningen eller rundt til andre besætninger.

Hvis du følger disse fire punkter, er din besætning godt rustet mod smitte i gyllesæsonen.

Se også filmen
Spred gylle med omtanke
– gode råd ved kørsel med kvæggylle
på SEGES TV.

SE VIDEO

1. Fastlæg kørselsruter ved gyllekørsel

Start med at danne dig et overblik over, hvilke kørselsruter, der benyttes i besætningen. Aftal med maskinstationen og/eller traktorføreren, hvilke ruter gyllevognen må køre.

Undlad at bruge de samme kørselsveje, som fodervognen benytter og hold afstand til foderet. Der er ikke lang vej for smitten ind til foderbordet og dyrene via foderet eller hjulene på fodervognen.

Sørg også for at holde afstand til stalde og dyr under kørslen – det gælder også kalve, der går ude i hytter eller i kalvevogne.

2. Undgå spild ved gyllekørsel

Undgå spild ved påfyldning af gylle og under kørsel. Hvis du spilder gylle, er der risiko for, at andre køretøjer kører henover og spreder smitte rundt. Hvis uheldet alligevel er ude, så sørg for at have en procedure for, hvordan du vil håndtere spild.

3. Stil krav til maskinstationen om rent udstyr ved gyllekørsel

Der er ikke kun risiko for at sprede smitte internt på ejendommen, men også mellem ejendomme via gylle-forurenede køretøjer og udstyr. Derfor bør du derfor stille krav til maskinstationen om at komme med rent og desinficeret udstyr.

Hvis gyllevognen efter brug vaskes og desinficeres på ejendommen, skal vaskepladsen være placeret et sted, hvor vaskevandet ikke kan ende i foderet eller i nærheden af dyr.

Vær også opmærksom på, at små dråber, der opstår under vask, heller ikke må kunne drive ind over foder eller dyr, da de er en meget effektiv smittespredere.

4. Oplys maskinstation om status ved offentligt tilsyn før gyllekørsel

Hvis besætningen er underlagt offentligt tilsyn, fx hvis den er i salmonellaniveau 2, gælder der særlige regler. Her skal håndtering af gylle foregå efter Fødevarestyrelsens anvisninger. Landmanden er forpligtet til at oplyse maskinstationen om sin status.

HENT ARTIKLEN HER OG DEL

God skiltning hører med til god smittebeskyttelse

På Haugaard tager man smittebeskyttelse alvorligt, og det signaleres med skiltning allerede i indkørslen. God skiltning på bedriften er et billigt, men effektivt led i god smittebeskyttelse.

"Jeg er glad for at arbejde et sted, hvor man signalerer smittebeskyttelse så professionelt."

Sådan siger driftsleder Båhne Jannsen fra Haugaard ved Vojens, som huser 630 årskøer. På Haugaard sættes smittebeskyttelse nemlig på dagsordenen med et stort skilt allerede ved indkørslen til besætningen – og skiltningen fortsætter rundt ved diverse indgange.

"Besøgende er ikke i tvivl om, hvilken adfærd vi ønsker af dem, fordi de møder et skilt, så snart de ankommer – og ved hver dør. Samtidig sparer det tid, når leverandører ved, hvor de skal køre hen, fordi de på forhånd har fået angivet fx varelevering 1 eller 2. Så behøver de ikke at ringe til mig," forklarer Båhne Jannsen.

Forebygger krydsning af interne kørselsveje

Fremgangsmåden i Vojens bakkes i høj grad op af dyrlæge Betina Tvistholm, SEGES Innovation, der har stor erfaring med smittebeskyttelse på kvægbedrifter:

"Når man styrer folk derhen, hvor man gerne vil have dem med god skiltning, kan man undgå eller minimere, at de krydser interne kørselsveje. Samtidig sikrer man sig, at folk benytter den indgang, hvor der er støvler og skiftetøj til rådighed. På den måde nedsættes risikoen for, at der kommer smitstoffer udefra ind i besætningen," forklarer hun.

Betina Tvistholm oplever ofte landmænd, som ikke mener, at skiltning er nødvendig, fordi langt de fleste besøgende jo kommer ofte på bedriften.

"Men selvom vi mennesker godt ved, hvad vi skal, har vi brug for en reminder for at huske det," understreger hun.

HENT ARTIKLEN HER OG DEL

Lyt også til podcastindslaget om god skiltning i KvægLyT, episode 8. Scan QR-koden eller find KvægLyT i din podcast-app på mobiltelefonen

Skilte på Haugaard

På skiltet ved indkørslen kan man læse, at der på grund af smittebeskyttelse kun er adgang efter aftale og i følgeskab med en ansat.

Båhne Jannsen: "Med skiltene er besøgende er ikke i tvivl om, hvilken adfærd, vi ønsker af dem."

Indgangsdør til stalden har et tydeligt skilt med en venlig, men handlingsanvisende ordlyd.

Velkommen

Vi prioriterer smittebeskyttelse højt
Som gæst, derfor kun adgang efter aftale,
og i ført vores fodtøj eller overtræk.

Den officielle indgang er angivet med skiltet "Indgang" og suppleret med en udførlig beskrivelse på dansk og engelsk af smittebeskyttende forholdsregler for medarbejdere, dyrlæge, inseminør, montører m.fl.

Der er ingen tvivl om, hvor varerne skal leveres, og hvor kontoret er.

Tænk smittebeskyttelse ind i kælvningsboksen – før du bygger den

Er du i gang med at forberede dine kælvningsbokse, før kravet træder i kraft 1. juli 2024? Så er der nogle punkter, du skal overveje.

Al erfaring viser, at når kælvningsboksene først er lavet, er det vanskeligt efterfølgende at få ændret på dem.

Så hvis du er i gang med at forberede etablering af bokse for at være klar, når kravet træder i kraft 1. juli 2024, er det nu, du skal gå i dialog med dine rådgivere om indretningen. Dermed sikrer du dig, at du også får tænkt smittebeskyttelse ind i boksene.

Afgørende af flere grunde

God smittebeskyttelse i kælvningsboksene er afgørende af flere grunde.

Først og fremmest er det naturligvis for at holde smitsomme sygdomme væk fra besætningen og give den kælvende ko en optimal start på en ny laktation. Men det er også enormt vigtigt for at få en stærk og robust kalv, som kommer videre i systemet uden at være syg fra dag nul.

Punkter du skal overveje

Når du planlægger etablering af kælvningsbokse, bør du overveje følgende punkter:

- Er det let at tømme, rengøre og desinficere boksen imellem hver kælving? Og er der mulighed for rengøring af støvler og vask af hænder i forbindelse med kælvningsafdelingen?
- Er det let at få dyr ind og ud af boksen, og er det sikkert for medarbejdere og dyr?
- Er det nemt at strø med halm indtil flere gange daglig?
- Er det let at give vand og foder til de kælvende dyr – også uden vandet bliver forurenede af gødning?
- Er der mulighed for at fiksere de kælvende dyr i forbindelse med fødselshjælp eller til at give supplerende foder/tilskud?
- Overholder boksen lovkravet om størrelse?

SÅDAN LYDER LOVKRAVET (UDDRAG)

Kælvningsboksens størrelse skal minimum være på:

- Enkeltbokse: Lille race 10 m² og stor race 12m²
- Fællesbokse: Lille race 6,8 m² og stor race 8 m²

Kælving skal ske i en enkeltkælvningsboks, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Uanset størrelsen af bedriften skal der være mindst én enkeltkælvningsboks på bedriften. Pr. 1. juli 2023 skal der være 4 bokse pr. 100 køer til kælvende køer, hvoraf halvdelen må være fælleskælvningsbokse.

Læs mere om kravet på Landbrugsinfo.dk ved at søge på *Overgangsordninger for Lov om hold af malkekvæg*

Kælvningsboksen er et af de allervigtigste områder, når det drejer sig om at begrænse smittespredningen i besætningen.

HENT ARTIKLEN HER OG DEL

SE OGSÅ VIDEOEN

Smittebeskyttelse i kælvningsboksen: Smittebeskyttelse - Kælvningsboksen - SEGES TV

